У нас з Олегом — своє озеро.

Ми відкрили його ще першого вересня.

Наша нова школа стоїть на самісінькій околиці міста. Тут і кінцева зупинка тролейбуса. Вона так і називається: "Школа".

Коли ми вперше прийшли сюди, то побачили, що вже відразу ж за школою починається поле. Та незвично було: у місті скрізь — будинки, будинки, будинки... А тут дорогу перейти — і вже стоїш на стерні. Мабуть, зовсім недавно викосили пшеницю, бо стерня зовсім не колюча і не суха. Ми роззувалися і ходили по ній. Я читав, що справжня стерня колюча. А ця — ні. Значить, вона ще повинна стати колючою. Коли сонце її підсушить.

Якось після уроків ми не пішли одразу додому, а гуляли тут, за містом.

Вибігли за школу, перемахнули через дорогу й опинилися в полі.

Брели ми навмання по стерні, оглядалися назад — школа ставала меншою і меншою, а потім і зовсім зникла, а попереду несподівано замаревів ліс. Так несподівано, мовби він нам тільки привидівся чи в кіно його показали.

Ми довго нерішуче дивилися на нього — це ж так далеко, а він манив і манив нас до себе. Ноги нам аж гули з утоми — он скільки по стерні відміряли, а ліс ніби випливав із легкого туманцю назустріч і припрошував, щоб ішли до нього.

Я нерішуче подивився на Олега, і він сказав бадьорим голосом:

— Слухай, Дан! Чи не прогулятися нам у лісі?

— А як заблукаємо? — завагався я.

— Не заблукаємо.

— Звідки знаєш?

— Звідти.

Я ображено насупився і відвернувся од нього.

— Зі мною ніколи не заблукаєш.

Не повертаючись до нього, запитав недовірливо:

— Чого це ти такий упевнений?

— Мене батько навчив орієнтуватися. От ліс од нас — на північ, а місто — на південь. Де б ми не ходили по лісі, повертатися нам треба на південь. І вся тобі наука.

Виявляється, це справді зовсім просто.

Йшли ми, говорили. Отак непомітно й до лісу дійшли.

Майже до вечора виходили ми по лісі. Усяких птахів набачилися і наслухалися. А натомились так, що навіть говорити не було сил.

Ото прогулянка! Сіли на листя спочити.

У небі над голими деревами нескінченними ешелонами повзли хмари. Довкруг безшелесно пролітало сухе жовте листя. Падало біля нас, сідало

нам на голови, руки, ноги. Якби просиділи отак цілий день, геть закидало б нас, укрило б з головою.

Я встав і сказав:

— Ходімо вже додому. Ти знаєш, як мені попаде! Батько й мати не люблять, коли я після школи десь валандаюся.

— Мабуть, і мені влетить,— почухав потилицю і зажурено промовив він. А потім скривився так, начеб йому вже влетіло. Аж ластовиння підстрибнуло на його обличчі.

— А може, й не попаде нам,— спробував я втішити Олега.

— Попаде! Ти ж знаєш, який у мене батько суворий... Щось не так — одразу ж починається: "Скільки тобі можна казати?..", "Чи є в тебе совість?..", "Забороняю цілий місяць телевізор дивитися й у кіно ходити!.."

— Цілісінький місяць?!

— Так він каже, але потім, якщо немає двійок і зауважень, дозволяє і кіно, й телевізор...

— А мій теж дуже не любить, коли я неслухняний. Тоді нотацій — не переслухаєш.

Ми ще трохи посумували через те, що наші батьки дуже суворі, а потім пішли повз голі дерева по шурхоті опалого листя.

Назад, як і сюди, брели навмання.

Поминули гурт старезних дубів, що дружно вивищувалися над усіма деревами. Листя з них чомусь ще не падало, і вони стояли мов великі запалені осінню багаття. А густі хмари над ними видавалися шапками синього диму, що легко здіймалися з верхівок дубів аж у високе небо.

Під самісінькими хмарами повільно пролітали пташині зграї.

Птахи про щось перемовлялися між собою. Мабуть, казали, що вже скоро вдарять холоди і тому треба швидше вибиратися в теплі краї.

Йшли ми отак і йшли з задертими догори головами, задивлені в небо з пташиними зграями, а тому й не помітили, як вийшли раптом до лісового озера.

Воно лежало в улоговині на галяві, обступленій з усіх боків деревами. З трьох берегів озеро поросло густим очеретом, що рівно стояв на воді. А якраз перед нами пологий берег своєю піщаною спиною вповзав у чисте плесо й ніде не стриміла жодна очеретина.

На озері зовсім не гуляли хвилі. Воно було тихе, аж сонно.

— І чому зараз не літо?! — вигукнув із жалем Олег.— От накупалися б уволю. Я ніколи не купався в лісовому озері...

— І я...

Ми так зраділи озерові, що навіть і про втому забули.

Стрибали на березі й вигукували: "Озеро! Озеро! Озеро!" І те слово було нам найкраще, найприємніше з усіх слів на світі.

Геть захекані, попадали на пісок і знесилено віддихувалися.

— Слухай, Дан,— сказав Олег.— Треба ж нам назвати озеро — не може воно бути безіменним!

— Назвати? А як?..

— Давай думатимемо...

— Давай.

— Треба, щоб у назві говорилося про нашу міцну дружбу.

— Тоді хай так і буде: озеро Дружби.

— Не годиться... Цим же не сказано, що нашої з тобою дружби.

— А як же про це сказати?

— Якось можна,— промовив він, і ми знову задумалися.

В мене аж голова заболіла від напруження.

Ну як його придумати назву, щоб у ній говорилося про нашу з Олегом дружбу? Це набагато важче, ніж найважчу задачу з математики розв'язати.

— То що, придумав? — запитав Олег.

— А ти? — перепитав я.

— Ні.

— І я ні.

— Бач, які ми з тобою тугодуми,— сказав Олег, і мені аж кривдно стало, бо я ніколи не вважав себе тугодумом.

— Давай удома кожен подумає, а завтра виберемо, чия назва краща.

— Ні, думаймо зараз. Не підемо звідси, доки не придумаємо.

Ми посідали на пісок і понаморщували лоби.

Я дивився на Олега, а він на мене.

— Ти мені заважаєш,— сказав він.— Дивися на озеро.

Тепер ми старанно дивилися на озеро, але час од часу з надією скоса позирали один на одного.

— Нічого не виходить,— сказав Олег.— Хоч плач, не виходить.

А мені раптом стрельнула думка, що треба просто поєднати наші імена. Скласти їх в одне. От, наприклад, Данол. Скоротити Данило й Олег. Ні, не годиться. Звучить трохи глухо. Тоді — Олдан.

— Є! — вигукнув я.— Є, придумав!

— Що?

— Олдан! Олдан!

— Олдан! — повторив за мною Олег.

— Зрозумів? — запитав я.

— Зрозумів.

— То як?

— Годиться.

— Можемо йти додому,— сказав я з полегшенням, і раптом мені стало чомусь жаль, що назву вже придумано й ми зараз підемо від озера й з лісу.

— Так не хочеться,— зітхнувши, мовив Олег, бо, мабуть, відчув те ж саме.

Але ми обидва уявили собі суворі погляди батьків і швиденько потупали від озера.

Дорога назад видалася довшою, ніж сюди.

Ми вийшли в поле й оглянулися на ліс.

Із лісу нас наздоганяв вечір. Ми чимдуж поспішили через поле.

Знизу від стерні піднімався й дихав в обличчя холод.

А вечір таки наздогнав нас на околиці, що засвітилася вогнями ліхтарів, загула машинами й автобусами.

Ми разом подумали про те, що чекає нас удома, попрощалися й похнюплено розійшлися.

...Батько мій був зовсім блідий, але говорив чомусь дуже спокійно. І суворо.

— Де це ти до цеї пори був?

— Та я...

— Що — "та я"?

— Тату, не сердься...

— Як же на тебе не сердитися?

— Я тобі все зараз розкажу...

— Іди спершу повечеряй,— вже не так суворо сказав він.

А після вечері я все докладно йому розповів.

— А що ти зробив неправильно? — запитав батько.

— Що вас не попередив.

— От бачиш — сам розумієш.

— Я тоді не встиг про це подумати.

— Неодмінно думай наступного разу. Добре?

— Добре,— з полегшенням відповів я і вирішив учитися це робити. Наступного дня в класі я відразу ж кинувся до Олега:

— Ну що?

— Та нічого... Висварив трохи батько і все... Я думав — гірше буде. А в тебе? Нотації читав?

— Ні, тільки попрохав попереджати.

— Воно й правильно, звичайно,— погодився Олег.— Вони ж хвилюються...

І мені стало приємно, що він думає так, як і я. Недарма ми — друзі.

Відтоді Олдан — наша таємниця.

Вранці ми зустрічаємося і вітаємось цим словом — "Олдан". Ним же й прощаємося.

Вже настала зима. Поле за школою геть занесло снігами.

Ми, звичайно, не ходимо в ліс. Чекаємо весни. Уявляємо, як спить наше озеро посеред лісу, вкрите льодом, припорошене снігом.

Раніше ми не помічали, що зима тягнеться так довго.

Навесні підемо до нашого озера й дамо на його березі урочисту клятву, що завжди — і коли навіть станемо дорослими — приходитимемо до нього. А якщо хтось із нас житиме в іншому місті, то все одно приїздитиме сюди, на берег Олдану.

Я вирішив вивчитися на художника і намалювати наше озеро на двох картинах.

Одну для себе, другу для Олега...

Щоб перед нашими очима завжди і скрізь був Олдан.